Toespraak door Vlaams minister-president Geert BOURGEOIS

Toespraak VIRA

Brussel, 21 maart 2016

Enkel het gesproken woord geldt!

Dames en heren ambassadeurs en ere-ambassadeurs,

Dames en heren volksvertegenwoordigers,

Geachte professoren,

Zeer geachte dames en heren met en zonder titels,

Velen onder u

-hebben een lange staat van dienst in de diplomatie

-doen onderzoek over internationale betrekkingen

-of zijn anderszins professioneel of op een andere manier nauw betrokken bij het buitenlands beleid.

Ik spreek hier dus vandaag voor een publiek van experts en dat kan de nabespreking enkel maar verrijken.

Dat betekent ook dat ik de historische aanloop kort kan houden en snel kan overgaan naar wat op dit ogenblik de kernelementen zijn van het internationale optreden van Vlaanderen.

De eerste aanzet voor een Vlaams buitenlands beleid kwam er toen de gemeenschappen vanaf midden de jaren zeventig een internationaal cultuurbeleid konden voeren.

Dat leidde al snel tot meer intense culturele betrekkingen tussen Vlaanderen en onze taalgenoten in Nederland, meer bepaald

-met de opening van het Vlaamse cultuurhuis De Brakke Grond in Amsterdam (1981)
-en de oprichting van de Nederlandse Taalunie (1980).

Ook buiten ons eigen taalgebied kreeg dat internationale cultuurbeleid vorm.

De afgelopen veertig jaar is het Vlaams buitenlands beleid geëvolueerd
-van de strikte sfeer van de internationale culturele betrekkingen

-naar een breed buitenlands beleid over alle aangelegenheden waarover de Vlaamse overheid zeggenschap heeft.

Door de opeenvolgende staatshervormingen verkregen we daartoe een aantal instrumenten:

- **de deelname van de deelstaten aan de intrafederale besluitvorming over het buitenland beleid;**

- **de deelname van deelstaatministers aan Europese ministerraden en ministeriële conferenties van internationale organisaties die betrekking hebben op de deelstaatbevoegdheden;**

- **de toekenning van het recht om verdragen en internationale politieke afspraken te maken, nog steeds uniek voor een deelstaat;**

- **de mogelijkheid om wereldwijd een eigen diplomatiek netwerk met vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering uit te bouwen met diplomatieke titulatuur en**

het gebruik van typisch diplomatieke instrumenten zoals de ‘note verbale’.

Het behoort intussen ook tot de geplogenheden dat bijna alle nieuwe en uittredende ambassadeurs kort na hun (nieuwe) aanstelling een bezoek brengen aan het Martelaarsplein.

Ook bezoeken door ministers met allerlei bevoegdheden, Buitenlandse Zaken en Handel op kop, zijn legio.

Omgekeerd behartigen de leden van de Vlaamse Regering ook de internationale aspecten van de beleidsdomeinen waarvoor zij bevoegd zijn en hebben ze doorgaans niet het minste probleem hun collega-minister te ontmoeten wanneer zijn een buitenlandse missie leiden.

Deze contacten leiden heel vaak tot diverse samenwerkingen.

[BELANGENBEHARTIGING]

Dankzij die diplomatieke erkenning en al de vernoemde instrumenten kan Vlaanderen concreet invulling geven aan zijn internationale optreden.

Als middelgrote deelstaat in het hart van Europa met de derde meest open economie ter wereld is dat ook een noodzaak.

Bij ongeveer elk aspect van haar besluitvorming moet de Vlaamse Regering wel op een of andere manier rekening houden met internationale standaarden, Europese doelstellingen, begrotings- en schuldnormen of met de belangen van onze buurlanden.

Tegelijkertijd hebben we ook zelf geregeld de wens dat onze buren bij hun beleidskeuzes onze belangen in rekening brengen, of zien we kansen om bepaalde zaken niet langer apart maar samen te doen.

De bekendste voorbeelden daarvan zien we in de sector van de mobiliteit en de openbare werken.

De verdragen die Vlaanderen in 1995 en 2005 met Nederland sloot over de verdieping en later ook de duurzaamheid en het gemeenschappelijk beheer van de Westerschelde horen zonder twijfel tot de grootste successen van het Vlaams buitenlands beleid.

Het valt te betreuren dat tal van politieke vertegenwoordigers en media dit niet onderkennen.

Deze verdragen zijn tegelijkertijd onontbeerlijk voor het "binnenlands" beleid op het vlak van havens, logistiek en economische ontwikkeling.

Het verdrag over de bouw van de nieuwe zeesluis in Terneuzen dat we vorig jaar sloten, en dat sinds 1 maart jl. in werking is getreden, hoort in hetzelfde rijtje thuis.

Maar ook in de relaties met onze andere buren, Frankrijk en Duitsland, zien we soortgelijke infrastructuurdossiers die cruciaal zijn voor de Vlaamse economie.

Denk maar aan de verwezenlijking van de Seine-Schelde-verbinding en de heractivering van het IJzeren Rijn-dossier.

Dat brengt me bij de <u>eerste krachtlijn van mijn beleidsnota</u>: "de belangen van de Vlaamse samenleving worden internationaal goed behartigd."

Goede relaties met onze belangrijkste bilaterale partners zijn onontbeerlijk.

Het is dan ook logisch dat Vlaanderen in elk van de vernoemde landen een sterke eigen diplomatieke vertegenwoordiging heeft uitgebouwd.

Zij waakt in nauw contact met de Vlaamse politiek over onze belangen en signaleert mogelijkheden tot het versterken en uitbouwen van onze onderlinge relaties.

En dat niet alleen in de hoofdsteden van onze rechtstreekse buurlanden, maar ook in andere landen waar we intense internationale relaties mee onderhouden of verder willen ontwikkelen.[1]

Tijdens deze regeerperiode met zware budgettaire beperkingen zal Vlaanderen bovendien nog een bijkomende diplomatieke vertegenwoordiging openen.

Maar niet alleen in bilateraal verband doet Vlaanderen actief aan belangenbehartiging.

Vlaanderen zet actief in op een sterke interactie met het Europese beleidsniveau.

In het gebouw van de Belgische permanente vertegenwoordiging bij de Europese Unie neemt de Vlaamse overheid inmiddels een volledige verdieping in.

Vandaaruit participeert een twintigtal attachés van de verschillende Vlaamse departementen (leefmilieu, landbouw, onderwijs, economie enzoverder) aan talloze raadswerkgroepen. Zij onderhouden rechtstreekse contacten met de Europese Commissie en de vertegenwoordigingen van andere lidstaten.

[1] Den Haag, Parijs, Berlijn, Londen, Wenen (+ antennes in Praag en Boedapest), Warschau, Madrid, New York en Pretoria (+ posten in Maputo, Lilongwe), Genève (multilaterale organisaties).

Dat alles onder coördinatie van onze Algemeen Afgevaardigde Julie Bynens, tevens lid van de raad van bestuur van deze eerbiedwaardige vereniging.

Dit team zorgt ervoor - samen met de ambtenaren van onze Vlaamse departementen - dat het standpunt dat namens België binnen de Europese besluitvorming wordt ingenomen, zo maximaal mogelijk in lijn is met de Vlaamse belangen en beleidsopties.

De band tussen Vlaanderen en Europa haal ik ook sterk aan door:

- **1. in een vroeg stadium op basis van het jaarlijkse Commissiewerkprogramma de voor Vlaanderen meest prioritaire EU-dossiers te bepalen en deze via de ministerraad en het voorzitterscollege kenbaar te maken bij alle betrokken kabinetten en administraties;**

- **2. maandelijks op de regering te rapporteren over de ingenomen Europese standpunten en een overzicht te geven van het - gelukkig krimpend - aantal inbreukdossiers waar Vlaanderen bij betrokken is;** ***(van 15 dossiers in juni 2014 naar 10 in februari 2016)***

- **3. rechtstreeks in dialoog te gaan met Europese bewindmakers op basis van ‘Vlaamse position-papers’.**

Zo duidde ik het Vlaamse standpunt over het EU-VS Handelsakkoord (TTIP) bij Commissaris Cecilia Malmström,

bepleitte ik de nood aan de herziening van de Europese boekhoudregels (ESR-2010) en een meer rechtszeker kader voor PPS-constructies bij Commissaris Marianne Thyssen

en gaf ik toelichting bij de mogelijk zware gevolgen voor de Vlaamse staalindustrie
-door de toekenning van het markteconomisch statuut aan China
-en de gevolgen van het nieuwe emissiehandelssyteem
aan Commissaris Elszbieta Bienkowska.
Ik haal de Vlaams-Europese band ook aan door

in het kader van het Europees Semester jaarlijks een eigen Vlaams Hervormingsplan uit te werken dat integraal wordt toegevoegd aan het Nationaal

Hervormingsplan en ook rechtstreeks bezorgd wordt aan alle betrokken Europese instellingen.

We hadden er vorige week een uitgebreide discussie over in het Vlaams Parlement met de EU.

Ik beveel u de lectuur van ons hervormingsprogramma en het verslag van de commissie aan.
Samen met Schotland hebben we een unieke aanpak.

Voorts bevorderen we maximaal de samenwerking tussen het VLEVA, de Permanente Vertegenwoordiging en het Departement Internationaal Vlaanderen.

Maar mijn regering wenst niet alleen de Europese besluitvorming proactief op te volgen.

Om de discussie over het belang van de Unie aan te zwengelen, zal mijn regering tegen de 11-juli viering ook een visienota over de toekomst van de Europese Unie presenteren.

In mijn opinie zal de EU-visienota ingaan op 5 hoofdlijnen:

1.Het belang benadrukken

-van de Europese vredesgedachte en van de verdragen die de grondslag van de EU vormen,

-van onze fundamentele vrijheden en Westerse Verlichtingswaarden, niet het minst voor onze jongere generatie;

2.Voorstellen voor de problemen waar de EU vandaag mee kampt.

Zo is het een prioriteit om tot een gezamenlijk grenzenbeleid te komen zodat Schengen weer operationeel is.

Ook de Economisch Monetaire Unie moet verdiept worden, maar dat kan alleen stapsgewijs waarbij verantwoordelijkheid voor solidariteit wordt geplaatst.

3. De Unie moet zich in haar optreden concentreren op enkele duidelijke politieke prioriteiten waar ze haar meerwaarde kan aantonen.

Ze moet 'van onderen uit' worden opgebouwd met respect voor de subsidiariteit, diversiteit en constitutionele eigenheid van de lidstaten.

4. De EU, factor van vrede en stabiliteit in de wereld als dé mondiale gespreks- en verdragspartner.

5. Bovenal moet de Unie vertrouwen terugwinnen.

Niet alleen moet ze het vertrouwen tussen de lid- en deelstaten versterken.

Zij moet ook het vertrouwen terugwinnen van burgers, bedrijven, het middenveld en haar voornaamste strategische partnerlanden in de wereld.

Daarom moeten de instellingen

efficiënter werken,

zichtbaarder optreden op het internationale niveau

en eenduidig communiceren

terwijl de Europese Commissie (de Europese Regering) ook actief de dialoog moet aangaan met de nationale en deelstaatparlementen.

De Unie is een 'sui generis constructie' met federale en confederale elementen, maar de taakverdeling en 'bevoegheidsordening' *(cf. Prof. Koen Lenaerts)* dient duidelijker op punt gesteld.

Het opzet van de visienota is ook om

de 'EU-reflex' in Vlaanderen aan te scherpen,

het debat over en met Europa te bevorderen

en tegelijk politieke prioriteiten te identificeren voor de toekomst.

Dit alles om meer te kunnen wegen op de huidige EU-agenda,

maar ook op het mandaat van de volgende Conventie die onvermijdelijk op korte of middellange termijn een nieuwe Verdragswijziging zal moeten voorbereiden.

Dames en heren,

Een assertieve belangenbehartiging binnen de EU is des te meer nodig in de huidige mondiale context, met enorme uitdagingen die vaak het gevolg zijn van structurele ontwrichtingen in de landen net buiten de Europese Unie.

Door de grote interdependentie hebben die problemen ook een impact op het buitenlands beleid, het handelsbeleid en de welvaart in Vlaanderen.

De Europese landbouwcrisis, die onder meer het gevolg is van het Russische embargo, laat zich ook in Vlaanderen voelen.

Onmiddellijk bij mijn aantreden als minister-president heb ik daarom, samen met mijn collega Schauvliege van Landbouw contacten gelegd met het Europese

beleidsniveau om compensaties te regelen voor de zwaar getroffen fruittelers.

De afgelopen maanden heeft de vluchtelingencrisis dramatische proporties aangenomen.

Hoewel het asielbeleid federaal gevoerd wordt, heeft de opvang van vluchtelingen in Vlaanderen ook een grote impact op:

- **inburgering,**
- **onderwijs,**
- **huisvesting,**
- **welzijn**
- **en tewerkstelling.**

Materies waarvoor Vlaanderen bevoegd is.

Het is dus absoluut noodzakelijk dat de Vlaamse Regering niet alleen deelneemt aan de EU-besluitvorming die een rechtstreekse impact heeft op haar beleid, bijvoorbeeld over richtlijnen die later in Vlaamse decreten moeten worden omgezet.

Het is even noodzakelijk dat Vlaanderen de vinger aan de Europese pols houdt voor alle grote ontwikkelingen,

-zoals de aanpak van de vluchtelingencrisis,

-de voorbereiding van de internationale klimaatconferentie in Parijs

-of het debat over de voltooiing van de Economisch Monetaire Unie.

Hetzelfde geldt voor de 'Brexit-discussie' en de steun die de Vlaamse Regering aan het compromis van Europees Raadsvoorzitter Donald Tusk heeft gegeven.

Onze analyse van het compromis leert dat tegemoet is gekomen aan enkele specifieke bezorgdheden van het Verenigd Koninkrijk zonder de basisprincipes van de interne markt te ondermijnen.

Onze analyse leert dat enkele noodzakelijke voorstellen zijn uitgewerkt die de Unie efficiënter, rechtvaardiger en meer competitief zullen maken.

Het is misschien wat onderbelicht gebleven in de pers, maar het is wel degelijk mede dankzij deze constructieve en open ingesteldheid

- ten aanzien van een van Vlaanderens grootste handelspartners waarmee we politiek, cultureel en economisch sinds de Middeleeuwen nauw verbonden zijn -

dat ook de federale regering het compromis finaal gesteund heeft.

De sterke internationale positie van de Europese Unie maakt het ons als middelgrote deelstaat ook mogelijk om te wegen op internationale economische relaties die we apart moeilijk zouden kunnen beïnvloeden.

Ik hecht daarom heel veel belang aan een gedegen opvolging van het Europees handelsbeleid.

Het Departement internationaal Vlaanderen – binnenkort hebben we een Vlaams ministerie van Buitenlandse Zaken – brengt heel frequent deskundigen en vertegenwoordigers van de verschillende Vlaamse ministers samen voor een nauwkeurige en technische opvolging van de belangrijke Europese vrijhandelsdossiers.

Het uiterst belangrijke Transatlantische Vrijhandelsakkoord, TTIP, wordt al te vaak vanuit een bepaalde ideologische vooringenomenheid benaderd.

Ik wens dat de Vlaamse overheid de mogelijke effecten van zulke akkoorden op de Vlaamse economie echt ten gronde kent.

Niet alleen vanuit een defensief oogpunt, maar bovenal om onze eigen offensieve belangen te kennen,

met andere woorden de sectoren die door deze akkoorden een stoot extra energie kunnen krijgen.

Op basis van die informatie bepalen we dan via het intrafederale overleg de Europese onderhandelingspositie.

Enkel zo kunnen we de belangen van zowel onze gevoelige of traditionele sectoren als die van onze toekomstgerichte sectoren optimaal verdedigen.

Kijk bijvoorbeeld naar het CETA, het handels- en investeringsakkoord met Canada. Dat akkoord is ontzettend belangrijk voor onder andere onze chemische en farmaceutische industrie, onze diensten, maar ook onze Vlaamse voedingssector.

CETA laat ook toe dat onze bedrijven – bijvoorbeeld onze Vlaamse baggeraars – op gelijke voet naar Canadese overheidsopdrachten kunnen dingen.

Het verheugt mij daarom dat in de onderhandelingen met Canada een doorbraak is bereikt zodat er in plaats van een ad hoc geschillenbeslechting tussen investeerders en

staten (ISDS[2]) een permanent Canadees-Europees investeringstribunaal zal worden opgericht (ICS, Investment Court System).

Dat kan tot voorbeeld strekken voor andere vrijhandelsakkoorden, zoals het TTIP, en kan een groot aantal van de bezwaren tegen deze akkoorden counteren.

Want ik ben er rotsvast van overtuigd dat deze akkoorden ook in Vlaanderen tot duurzame groei zullen leiden. Ik verklaar mij nader.

- **Zowel CETA als TTIP zijn tegelijk een handels- én een investeringsakkoord.**
  Uit dit nieuwe type verdragen kan de open Vlaamse economie in principe alleen maar een groter voordeel halen. Het is immers een mondiale trend dat bedrijven export- en investeringsbeslissingen samen nemen;

- **De vele Amerikaanse en Canadese moederbedrijven zullen makkelijker handel kunnen drijven met hun Vlaamse dochterbedrijven;**
- **Op korte termijn zal maar liefst 97% van de douanetarieven naar het nultarief worden gebracht;**

[2] Investor-State Dispute Settlement

- **Niet onbelangrijk is dat beide akkoorden ook een apart KMO-hoofdstuk bevatten waardoor Vlaamse bedrijven actief geholpen zullen worden wanneer ze toegang wensen te krijgen tot de Amerikaanse, respectievelijk de Canadese markt;**

- **Tot slot, wordt het grootste voordeel verwacht van 'regelgevende samenwerking' zodat de vaak hoogwaardige producten die in Vlaanderen worden gemaakt niet twee keer getest moeten worden.**

Finaal moeten we handelsakkoorden natuurlijk op alle componenten van het bereikte compromis evalueren, inclusief aandacht voor duurzame handel en het bestendigen van onze hoogwaardige veiligheids-, milieu- en gezondheidsstandaarden.

Maar de ex-post evaluatie over het belang van Europese handelsakkoorden voor Vlaanderen is duidelijk.

Zo leert een studie van het Vlaams Steunpunt Buitenland Beleid - die later deze week zal worden voorgesteld -

dat de Vlaamse economie globaal genomen steeds in het winnende kamp zit van Europese handelsakkoorden.

STERKE INTERNATIONALE REPUTATIE]

Dames en heren,

Naast belangenbehartiging is het versterken van de internationale reputatie van Vlaanderen een kernopdracht van het buitenlands beleid.

Een initiatief dat in dat verband al heel wat aandacht heeft gekregen in onze media, is de herdenking van de Groote Oorlog.

De inhuldiging van

-de Flanders Fields Memorial Garden in Londen (november 2014) en in de toekomst ook in Canberra,

-de dertigduizendste Last Post aan de Menenpoort

-of de herdenking van de slag bij Passendale volgend jaar

hebben telkens ook een diplomatieke component.

Zij bieden ook kansen om de bilaterale banden met de vele landen die betrokken waren bij de Eerste Wereldoorlog uit te bouwen.

Dit is echter slechts een voorbeeld van hoe Vlaanderen

naast zijn traditionele politieke diplomatie

-ook een economische,

-culturele,

-academische

-en publieksdiplomatie

inzet als belangrijke instrumenten om onze troeven in het buitenland op de kaart te zetten.

Dat doen we bijvoorbeeld ook met spraakmakende tentoonstellingen in het buitenland

-ik denk aan Van Dyck in New York, '450 jaar Bruegel' in Wenen, Rogier van der Weyden, Madrid,

-het Flanders Centre in Japan,

-de ondersteuning van het Vlaams-Nederlandse "gastlandschap" op de Buchmesse in Frankfurt

-of ook door het 'Flanders Inspires International Visitors Program'.

Met dit programma laten we jaarlijks een twintigtal vooraanstaande buitenlandse opiniemakers en besluitvormers van hoog niveau nader kennis maken met Vlaanderen.

[STERKE CONCURRENTIEPOSITIE DOOR INTERNATIONALISERING]

Na de actieve belangenbehartiging en het versterken van onze internationale reputatie, zijn we aangekomen bij de derde as van het Vlaams buitenlands beleid: de internationalisering van de Vlaamse economie.

Dit is een absolute prioriteit voor mij. Met een duidelijke strategie en een sterker netwerk in het buitenland wil ik Vlaanderen als sterke en innovatieve economie op de wereldkaart zetten.

Naast de reeds vermelde diplomatieke Algemene Afgevaardigden van de Vlaamse Regering heeft ook het Vlaams overheidsagentschap Flanders Investment and Trade (FIT) een eigen buitenlands netwerk van economische vertegenwoordigers met zevenenzeventig kantoren wereldwijd.

Dat netwerk speelt continu in op de internationale economische situatie.
De versoepeling van het internationale embargo tegen Iran staat toe om de post in Teheran te activeren.

Na de dooi in de Amerikaans-Cubaanse relaties, zal ik tijdens de paasvakantie ook een handelsmissie van FIT naar Cuba leiden.

Voorts zal ik tijdens het bezoek in mei aan de drie Baltische staten ook een nieuw FIT-kantoor openen in Vilnius.

Daardoor moeten deze staten niet langer bediend worden vanuit Sint-Petersburg, wat gevoelig ligt door hun troebele relatie met Rusland.

Bovendien is de opening van deze post een mooi signaal in het kader van twintig jaar bilaterale samenwerking tussen Vlaanderen en Litouwen, zeker in het licht van de recente sluiting van de federale ambassade.

Ook op andere continenten wordt het FIT-netwerk uitgebreid, met in Amerika nieuwe kantoren en antennes in Lima, Houston, Vancouver en Panama of San José (Costa Rica).

Ook in Azië spelen we in op de economische opening van Myanmar door een nieuw kantoor in Yangon.

FIT ontwikkelde eind vorig jaar ook een strategie voor sub-Saharaans Afrika.

Op basis daarvan versterken we onze aanwezigheid met een nieuw kantoor in Lagos (Nigeria). Ook in Koeweit en China komen er nieuwe antennes.

Bij de uitbouw van dit economisch netwerk vertrekken we altijd
-vanuit de mogelijkheden voor Vlaamse export
-en het aantrekken van investeringen in Vlaanderen,

rekening houdend met het specifieke karakter van de Vlaamse economie en met onze economische troeven.

Dat belet niet dat FIT, vooral op het vlak van exportpromotie,
vaak samenwerkt met zijn collega's van Brussel en Wallonië en dat onze ondernemers een beroep kunnen doen op de vertegenwoordigers van het Waalse agentschap AWEX of van Brussels Invest and Export.

Onze Vlaamse economische vertegenwoordigers, maar ook hun collega's van de andere gewesten, verrichten dagelijks het werk en leggen de contacten waarop die grote toonmomenten zijn gebouwd.

En dat gebeurt in nauwe samenhang met het economische ondersteuningsbeleid dat net door de gewesten wordt gevoerd.

Een assertief Vlaams beleid heeft er dan ook toe geleid dat optimaal met de specifieke noden van het Vlaams economisch weefsel rekening kon worden gehouden:

- het aandeel van Vlaanderen in de totale uitvoer van ons land bedraagt grosso modo 83%.

- de totale omvang van de Vlaamse uitvoer is sinds de regionalisering van de buitenlandse handel sterk gegroeid (van 190,4 miljard EUR in 2002 tot 294,3 miljard in 2014).

We blijven niet op onze lauweren rusten. De Vlaamse Regering heeft twee weken geleden het financieel instrumentarium van FIT grondig hervormd en gestoeld op een tweesporenbeleid.

Aan de ene kant ondersteunen we het internationale ondernemen op een generieke manier door
-subsidies voor prospectiereizen,
-oprichting van prospectiekantoren,
-deelname aan buitenlandse beurzen

-en de opmaak van productdocumentatie.
Aan de andere kant verlenen we ook subsidies voor internationaal maatwerk, naar aanleiding van concrete vragen van
-bedrijven,
-ondernemingsgroeperingen
-en gemengde kamers van koophandel,
met een klemtoon op groeilanden en opkomende economieën.

Die financiële stimulansen, samen met een internationaal netwerk dat inspeelt op de wijzigende wereldeconomie, leveren een belangrijke bijdrage aan de welvaartcreatie en economische groei in Vlaanderen.

Door het toenemende belang van de opkomende economieën en de aanwezigheid van Vlaamse bedrijven op zeer competitieve markten, moeten we blijven inzetten op de export van producten met hoge toegevoegde waarde.

Zo hebben tachtig partners op de Flanders Economic International Summit op 25 januari jl. 'van onderen uit' een strategie uitgewerkt waarin op 5 prioritaire thema's of waardenketens op internationaal niveau een 'versnelling' zal worden gerealiseerd.

Het gaat om:

- **farmacie en gezondheid;**
- **voeding;**
- **technologie;**
- **slimme logistiek en**
- **duurzame economie (circulaire economie, bio-economie en duurzame chemie).**

[INTERNATIONALE SOLIDARITEIT: BIJDRAGE AAN DE AFNAME VAN INTERNATIONALE ARMOEDE]

Dames en heren,

Als welvarende regio beschouwen we het als onze morele plicht om solidair te zijn met het mondiale Zuiden en bij te dragen aan de bestrijding van de armoede.

Daartoe heeft Vlaanderen ook een eigen ontwikkelingssamenwerking uitgebouwd, de vierde as van mijn buitenlands beleid.

Sinds 2001 hebben de opeenvolgende Vlaamse Regeringen ervoor gekozen om, zonder ook maar de minste overdracht vanuit de federale overheid, middelen vrij te maken voor internationale solidariteit.

Niet alleen op de begroting buitenlands beleid, maar ook op die van een aantal vakdepartementen.

In de afgelopen vijftien jaar is die Vlaamse ontwikkelingssamenwerking steeds verder gegroeid.

We hebben een duidelijk beleidskader gecreëerd, met een Vlaams decreet inzake ontwikkelingssamenwerking, dat uitgaat van de actuele internationale consensus op het vlak van ontwikkelingssamenwerking.

Dat betekent

-een afstemming op de prioriteiten van onze partnerlanden,

-een duidelijk gefocust beleid,

-een sterke sectorale specialisatie

-en een internationale taakverdeling

in lijn met de troeven van Vlaanderen.

We hebben ook gekozen voor een duidelijke geografische concentratie in Zuidelijk Afrika, met een voldoende kritische massa aan ontwikkelingshulp en een duidelijke focus voor elk van onze drie partnerlanden.

In Zuid-Afrika werken we samen voor waardige werkcreatie via sociale economie,

in Mozambique voor gezondheidszorg

en in Malawi voor landbouw en voedselzekerheid,

met daarnaast ook flankerende, grensoverschrijdende programma's in Zuidelijk Afrika.

Vorige week kwam het jaarlijkse Vlaamse ODA-rapport uit, met een overzicht van alle uitgaven die door de OESO in aanmerking worden genomen als officiële ontwikkelingshulp.

In 2015 tikten we af op 55,4 miljoen euro.

Door de moeilijke budgettaire context was er een lichte daling van 2% ten opzichte van 2014.

Maar tegelijkertijd blijkt uit het rapport ook dat Vlaanderen zijn begrotingsuitgaven voor ontwikkelingssamenwerking in toenemende mate geografisch en sectoraal heeft geconcentreerd.

Dit toont aan dat de Vlaamse Regering een voorspelbare donor wil zijn, die middelen focust op de prioriteiten die zijn afgesproken met onze drie partnerlanden.

[MEEWERKEN AAN EEN DEMOCRATISCHE EN RECHTVAARDIGE WERELD]

De vijfde en laatste as van het Vlaams buitenlands beleid dames en heren,

is onze wil om mee te werken aan een democratische en rechtvaardige wereld.

Dat doen we door het bevorderen van de mensenrechten en de promotie van goed bestuur, democratie en duurzaam en verantwoord ondernemen.

Uiteraard werken we daarvoor samen met internationale organisaties die daar de beste troeven voor in huis hebben.

Naar aanleiding van Internationale Vrouwendag ondertekende ik eerder deze maand een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de Internationale Arbeidsorganisatie.

Met de IAO werken we al 25 jaar samen voor een totaalbedrag van 30 miljoen euro over alle jaren heen.

Vlaanderen heeft er zich toe verbonden om tweejaarlijks 900.000 euro uit te trekken voor de wereldwijde verbetering van arbeidsrechten van vrouwen.

Samen met de IAO zullen we ook inzetten op duurzaam ondernemen.

Er is nood aan een totale ketenaanpak en betere informatie aan de consument.

Ik besprak onlangs met directeur-generaal Guy Ryder van de IAO de idee van één label voor duurzame producten dat door de IAO moeten worden uitgewerkt.

Een laatste belangrijk instrument dat ik zeker nog wil vermelden in de context van onze bijdrage aan een veiligere en meer democratische wereld is de controle op de uitvoer of doorvoer van wapens of andere strategische goederen vanuit of via Vlaanderen.

Het Wapenhandeldecreet biedt afdoende garanties op een evenwichtige en verantwoorde afweging van ethische, economische en veiligheidselementen bij de uitvoer van deze goederen.

In het Departement internationaal Vlaanderen is de juridische en technische kennis en ervaring voorhanden om mij in staat te stellen daarover correct te oordelen.

[UITBOUW VAN EEN VOLWAARDIG VLAAMS MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN]

Dit brengt me bij het laatste onderwerp dat ik vanmiddag wil aansnijden.

Het is u wellicht bekend dat ik op dit ogenblik - met het oog op meer coherentie - de omvorming voorbereid van het Departement internationaal Vlaanderen tot een echt Vlaams Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Dat zal zijn beslag krijgen in een naamsverandering per 1 januari 2017, maar ik wil dat ministerie ook de nodige instrumenten in handen geven om ten dienste te staan van de Vlaamse Regering en Vlaamse overheid als geheel.

Daardoor zal dat ministerie het Vlaamse internationale optreden ook beter kunnen coördineren en coherenter maken.

Er werden alvast goede afspraken gemaakt tussen het Departement Buitenlandse Zaken, het FIT en Toerisme Vlaanderen om vanaf dit jaar de coördinatie, informatiedeling en samenwerking op alle buitenlandposten te versterken.

Dames en heren,

Ik dank u voor de gelegenheid die ik kreeg om hier de voornaamste krachtlijnen van het Vlaamse internationale optreden toe te lichten.

Het bestek van deze toespraak was te beperkt om op alle aspecten en realisaties te kunnen ingaan, maar ik ga hierover dadelijk graag de verdere dialoog met u aan.